

Turvallisuusverkoston kokous 10.9.2014

Aika: 12. 11.2014 klo 13–15.15

Paikka: Aikuiskoulutuskeskus

Läsnä: Jukka Ihalainen (LETK ry, pj.), Tina Holmberg-Kalenius (Valopilkku), Saija Salmi (Valopilkku), Eveliina Humberg ja Jenna Laine (Valopilkku), Jouko Vesala, (Perheasiain neuvottelukeskus), Heli Lehtinen (Letk), Kirsi Kuusinen-James (Verso, siht.), Tuija Hellsten (RIKU), Mari (kokemusasiantuntija), Kirsi Keränen (DILA), Heli Laapio-Knuutila (Aava), Päivi Kinnunen (Heinola), Laura Starckjohann (Seudullinen sosiaalipäivystys) , Vesa Okkola (poliisi), Markku Vornanen (poliisi), Kati Ulmala (Letk), Sirpa Knaappila (Letk), Kirsi Kaskinen (Lahti), Tiina Lindqvist (Verso), Eija Tiihonen (Phsotey), Jukka Suni (Letk), Taina Ylä-Soininmäki (Lahti)

Käsitellyt asiat

1. Tervetuloa

Puheenjohtaja toivotti kokouksen osallistujat tervetulleeksi.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirjan tarkistaminen

Muistioon ei ollut huomautettavaa.

3. Ajankohtaiset kuulumiset toiminnan kärkitavoitteiden näkökulmasta

Sosiaalipäivystys on muuttunut marraskuun alusta ympärivuorokautiseksi ja työntekijä on paikalla myös arkiöinä. Virka-aikainen sosiaalipäivystys menee edelleen kuntien virka-aikaisiin numeroihin, mutta tämä on muuttumassa 1.12. Virve hätäkeskus ottaa yhteyttä sosiaalipäivystykseen myös virka-aikana, josta ohjataan tapaukset kuntiin. Nyt töissä on 7 sosiaalityöntekijää

Aavan laatimaa päihde- ja mielenterveysstrategiaa ollaan jalkauttamassa ja siihen liittyen on järjestetty case eli tapaus- koulutuksia ja sisältönä on ollut myös lähisuhdeväkivalta. Koulutuksissa nousi esiin toive selkeistä palvelupoluista eli siitä, mihin ohjataan.

Kati Uimala on aloittanut muutama kuukausi sitten Lahden Ensi- ja Turvakoti ry:n (Letk) avokriisityössä. Asiakkaina on naisia, jotka tarvitsevat lyhytkestoista kriisitukea -ja apua.

Heli toimii verkostokoordinaattorina ja on mukana mm. koulutussuunnittelussa. Heli on yhdyshenkilönä erityisesti Kannusta minut vahvaksi - projektin koulutusten suunnittelussa. Koulu-

Muistio 21.11.2014

tuksia tultaneen järjestämään alueellisesti 3-4 ensi kevään aikana. Kasvatusopasta Tyynen rauhallisesti on tilattu liitolta, niitä jaetaan seuraavassa kokouksessa. Sirpa vastaa väkivaltatyön palveluista Letkissä. Varjo – hankkeessa Mikkeliissä kehitetään vainoon liittyviä toimenpiteitä. Ulla Valtonen hankkeesta voisi tulla kouluttamaan asiasta verkoston kokouksessa. Sovimme, että häntä pyydetään seuraavaan kokoukseen.

Kirsi Kaskinen vastaa kolmesta Lahden lastenkodista. Tiina Lindqvist on aloittanut Versossa Lahden ja Heinolan sosiaaliamiehenä. Tiina oli opiskelijana mukana kokoamassa lähisuhde- ja perheväkivallan toimintaohjelmaa. Verkostojen kautta sosiaaliamies saa asiakastyön lisäksi viestiä asiakkaan asemasta ja sosiaalipalveluiden käytöstä.

Taina Ylä-Soininmäki on Lahden neuvoloiden osastonhoitaja. Alueella ollaan kokoamassa työryhmää laatimaan Seri -mallin päivitystä. Päivityksestä mallista pitää kouluttaa sidosryhmiä. Koulutus voidaan toteuttaa kevään aikana mahdollisesti osana muuta aihealueen koulutusta. Alueella on aiemmasta koulutuksesta n. 4 aktiivista avainkouluttajaa ja nyt koulutu koulutuksessa on 3 henkilöä. Avvin tarkastuksessa huomiota kiinnitettiin neuvoloissa esiintyvään väkivallan uhkaan, joka kohdistuu työntekijöihin. Tarvitaan koulutusta, ohjeistusta sekä hälytyslaitteita.

Tuija Hellsten Rikusta, että poliisin kanssa tehtävä yhteistyö maanantaisin ja muinakin päivinä sovitusti, on osoittautunut hedelmälliseksi. Vertaistukiryhmä väkivaltaa kokeneille naisille on käynnistynyt. Suljettu ryhmä on tavannut 2 kertaa ja siinä on aloittanut 7 naista. Rikun nettisivut ovat uudistuneet www.riku.fi ja sivuilla on mm. lapsille ja nuorille väkivallan vastaisia videoita.

Mari Kauravaara on yksi neljän tuulen kokemusasiantuntijoista. Ryhmä on kokoontunut alkuvuodesta alkaen miettimään asiakkaan ja palvelujärjestelmän kohtaamista ja mitä tilanteessa tulisi tapahtua, jotta päästäisiin hyvään vuorovaikutukseen ja kuntoutumisen polulle.

Päivi Kinnunen sijaistaa tällä kertaa Miia Kemppeä, joka on vasta perustetun turvallisuusryhmän puheenjohtaja Heinolassa. Turvallisuussuunnitelmaa ollaan päivittämässä ja siihen liitetään myös lähisuhde- ja perheväkivallan ennaltaehkäisy ja palvelut. Suunnitelmaa vasten tutkitaan käyttökelpoisia turvallisuusindikaattoreita.

Vesa Okkola toimii lähipoliisikoordinaattorina. Kuukauden sisään ympäristökuntien lasten päiheteiden ja kannabiksen käyttö on lisääntynyt räjähdysmäisesti. Lähipoliisin osalta ollaan luomassa uutta järjestelmää toiminnan organisoimiseksi.

Jukka Suni Jussi työstä kertoi, että toimintamuodolla on 20 v täynnä. Koulukiusaamiskuvioita on käsitelty Valopilkkulaisten kanssa vanhempainilloissa. Kouluille olisi hyvä suunnata enemmän kampanjoita. Valopilkkut kertoivat, että vanhemmilla on piilossa paljon pahaa oloa liittyen mm. koulukiusaamiseen. Vanhempainiltojen jälkeen tulee usein yhteydenottoja asiasta. Hankkeessa on käynnissä loppusuora ja odotus, jatkuuko työ RAY:n ak- avustuksen tiimoilta. Loppuseminari on ensi viikon pe Siikaniemessä www.valopilkkut.fi. Jyväskylän Ely-keskuksen Päivi Hamaruksen kanssa on valmisteilla kirja kiusaamisen jälkihuollosta. Jos koululla on käytössä Kiva koulu ja hyvä tiimi asiat hoituvat. Perheet ja koulu jättää asioiden ilmoittamisen usein liian myöhäi-

Muistio 21.11.2014

seksi. Vanhemmat kokevat, etteivät tule kuulluksi. Myös nuorilta tulee viestiä, ettei heitä ole kuultu. Asioista voi ja on syytä puhua ja auttaa nuori ja perhe jonkun polun päähän.

Kirsi Keränen kouluttaa Diakoniainstituutissa lähihoitajia ja nuoriso- ja vapaa-ajanohjaajia. Turvallisuusverkoston kokouksessa saa hyvää tietoa alueen toimimasta, jota voi jakaa opiskelijoille. Koulutuksessa on mukana myös nuoria, jotka alkavat sen aikana käsittelemään omia aihealueeseen liittyviä kokemuksiaan ja on hyvä tietää, millaista apua alueella on tarjolla.

Jouko Vesala perheasiain neuvottelukeskuksesta kertoi, että apua ei pystytä tarjoamaan tällä hetkellä jonoista johtuen kaikille. Kirkon perheneuvonta täyttää 70- vuotta ja ensi keskiviikkona (19.11) on avoimet ovet. Organisaatiossa on hallintojärjestelyjä, jotka eivät vaikuta yksikön toimintaan.

Jukka Ihalainen on Lahden ensi- ja turvakotiyhdistyksen toiminnanjohtaja. Turvakodin toiminnan siirtymisestä valtiolle ensi vuonna ja sen rahoituksesta (8 milj.) on tehty päätös. Päätös koskee siis vain Turvakotityötä, eikä muita toimintoja, jotka jatkuvat normaalisti. Istanbulin sopimuksen mukaan Suomessa pitäisi olla 550 turvakotipaikkaa, nyt on noin 120. Tahtotila on kulkea sitä kohti, että olisi enemmän paikkoja ja palvelut jakautuisivat kattavammin ja tasaisemmin koko maassa. Lisäksi tavoitellaan sitä, ettei olisi kiinni yksittäisen kunnan tahtotilasta ja ta- loudesta kiinni pääseekö henkilö turvakotiin vai ei. Valtion toimintaan osoittama rahamäärä on riittämätön. Voi olla, että siirto valtiolle siirtyy. Toinen Istanbulin sopimukseen liittyvä asia on 24/7 puhelimen perustaminen maahan. Yhden numeron takaa olisi saatavissa apua. Ensi- ja turvakotien liitto on mukana suunnittelemassa toimintaa.

4. Marakin ja Ankkurin ajankohtaiset kuulumiset

Markku Vornanen toimii Ankkuri työryhmän puheenjohtajana ja vastaa Marak toiminnasta Päijät-Hämessä. Lähisuhdeväkivaltaan puuttuminen on helpottunut, kun siitä on tullut virallisen syytteen alaista toimintaa. Marak toiminta kokoaa 1x kk moniammatillisen työryhmän, jossa pyritään auttamaan lähisuhdeväkivallan uhreja. Kukin mukanaoleva taho pyrkii oman organisaationsa toimenpiteillä auttamaan väkivaltaa kohdannutta henkilöä. Tapausten määrä on ollut marginaalinen. Jokainen tapaus on kuitenkin tärkeä. Jos kierrettä ei saada poikki, tulee lukuisia jatkoilmoituksia. Kaikki toimenpiteet ovat merkittäviä uhreille ja yhteiskunnalle. On kuitenkin vaikea saada ihmisiä tulemaan ja puhumaan asioistaan. Lähisuhdeväkivallaksi luokiteltuja hälytyksiä on tehty kuluvan vuoden aikana alun toistasataa.

Marak on tarkoitettu vakavaa lähisuhdeväkivaltaa kokeneille. Pohdinnassa kuitenkin on, olisiko kohderyhmää syytä laventaa, että saataisiin enemmän tapauksia ryhmään. Markku on yhdyshenkilö asiassa (markku.vornanen@poliisi.fi). Riskiarviointia ja alkukartoitusta on pidetty kankeana. Asiakkaan suostumus on kuitenkin tärkein, että voidaan keskustella asiasta eri viranomaisten kanssa.

Ankkuri toimintaa käynnistänyt Pekka Airamo on siirtynyt liikennepuolelle ja tilalle on tullut Tero Rönkkö huumausainerikospuolelta. Piia Katajala on mukana toisena poliisina ja lisäksi mukana on nuorisotyöntekijä ja sosiaalityöntekijä. Ankkurin ajatus on nuorten rikoskierteen katkaisu ja siihen puuttuminen. Rikoksina ovat lähinnä vahingonteko ja näpistys. Vuositasolla on noin 300

tapausta. Viimeaikoina on ollut rypäs tapauksia päihteiden väärinkäytöstä ja tutkinta on valmistumassa. Päijät-Hämeessä oli 1039 kotihälytystehtävää viime vuonna; nyt mennään 824 tapauksessa (Lahti yli 80 %, Heinola 102, sitten Nastola, Hollola, Asikkala). Tilastot on otettu Häke - järjestelmästä ja tieto voi olla osin epäluotettavaa. Kaikki hälytykset eivät johda rikosilmoitukseen. Vaikka puoliso tekee ilmoituksen, niin voi perua, näytölliset haasteet. Hämeenlinnassa perheväkivalta on mukana Ankkuritoiminnossa. Lähisuhdeväkivalta käsitellään Lahdessa muutoin. Jos 1. hälytys olisi hyvä tilaisuus ohjata avun piiriin. Jollei asia johda rikosilmoitukseen, se kuitataan usein sillä.

Kaikki poliisin keikat, joihin liittyy alaikäisiä, tulevat tietoon myös sosiaalipäivystykseen. Jos äiti tai isä tuodaan vankilaan, heitä pyritään puhuttamaan ja tehdään lastensuojeluilmoitus. Jussi työtä ja Marakia on tuotu esiin. Sosiaalipäivystys saa hätäkeskukselta keikat reaaliaikaisina, ja sieltä voidaan olla suoraan yhteydessä partioon. Useampi perhe tulee läsnäolon laajentumisen myötä kohdattua. Kaikki ei ole yksiselitteistä, tapauskohtaisesti pitää miettiä, miten edetään.

5. Koulutukset

Koulutustyöryhmä on kokoontunut 3 kertaa ja on sovittu, että lähdemme liikkeelle 3 pilotin kanssa: neuvola, (keskus)sairaala sekä ikäihmisten palveluneuvontapisteet. Suunnitteleme, että kuhunkin pilottiin olisi alkuun iltapäivän koulutus (kouluttajat esim. THL:stä ja kunkin koulutuspäivän sisältöosaajia ja kokemusasiantuntija). Tämän asia vietäisiin työyhteisöihin ja työyhteisökokousten asialistoille. Tähän voisi tarvittaessa saada tukea avainkouluttajilta. Mietinnässä on vielä se, kouluttaisivatko avainkouluttajat esimiehiä tai muita yksiköistä vastuuhenkilöiksi nimettyjä vai tulisivatko he tarvittaessa mukaan työyhteisökokouksiin. Jälkimmäinen vaihtoehto on kuitenkin aika paljon avainkouluttajia työllistävä ja heitä on alueella vielä vähän. Lisäksi heillä on myös omat perustyönsä. Tarvittaessa työyhteisöistä voisi koota vielä asioita ja järjestää isomman yhteisen tilaisuuden näihin kysymyksiin vastaamiseen + asioiden syventämiseen.

Kannusta minut vahvaksi – koulutukset järjestetään alueellisina tilaisuuksina tulevan kevään aikana. Koulutusten lisäksi toimintaohjelman kärkien edistämiseksi on suunniteltu resurssikeskuksen toiminnan käynnistämistä. Puhuimme siitä, että resurssikeskus voisi muodostua koulutustyöryhmästä, avainkouluttajista ja eri substanssialojen aihealueelle nimetyistä vastuutyöntekijöistä.

4. Seuraava kokous

Seuraava kokous on 9.2. klo 13- 15 (16). Paikka ilmoitetaan kokouskutsussa.

Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen.